

FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto

Kokous 4/2019

Muistio

Aika: 13.12.2019 klo 10-16

Paikka: Musiikkitalo, Terrassilämpö, Mannerheimintie 13 A, 00100 Helsinki

Etäyhteys (Zoom): <https://uwasa.zoom.us/j/125988185>

Osallistujat:

Minna Abrahamsson-Sipponen, Oulun yliopiston kirjasto
Tommi Harju, Taideyliopiston kirjasto
Tua Hindersson-Söderholm, Svenska handelshögskolans bibliotek
Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Anne Lehto, Tritonia (puheenjohtaja)
Riitta Lähdemäki, Tampereen yliopiston kirjasto
Ari Muhonen, Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskus (etänä)
Ulla Nygrén, Turun yliopiston kirjasto (etänä klo 10-12), valtuutettu edustaja Minna Niemi-Grundström (etänä klo 13-15.17).
Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto
Matti Raatikainen, Aalto-yliopiston oppimispalvelut
Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto (etänä klo 10.00-12.00)
~~Pia Södergård~~, Åbo Akademis bibliotek, valtuutettu edustaja Linda Nisula
Kimmo Tuominen, Helsingin yliopiston kirjasto
Miia Willman, LUT-tiedekirjasto
Pia-Maria Niemitalo (sihteeri)

Asiantuntijat:

Cecilia af Forselles, Kansalliskirjasto (kohdassa 9)
Arja Tuuliniemi, Kansalliskirjasto (kohdassa 7)
Eeva Nyrövaara, UNIFI (kohdassa 7)
Jyrki Hakapää, Suomen Akatemia (kohdassa 7)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.12. Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Riitta Lähdemäki ja Ari Muhonen.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. Lisättiin lounaan jälkeen kohdaksi 8, uuden jäsenen esittäytyminen.

3. Edellisen kokouksen muistio

Tarkastettu muistio löytyy [FUNin verkkosivuilta](#).

4. Taideyliopiston kirjaston kuulumiset

Tommi Harju kertoi Taideyliopiston kirjaston ajankohtaiset kuulumiset. Tommin esitys löytyy [FUNin intrasta](#).

5. Kirjasto ammattilaisten silmin

Minerva-ryhmä on teettänyt selvityksen, joka julkaistiin 4.6.2019: [Kirjasto ammattilaisten silmin - kirjastoalan työntekijäselvityksen loppuraportti](#). Keskusteltiin raportin tuloksista, erityisesti niistä kohdista, jotka koskevat yliopistokirjastoja.

6. Vuoden 2019 FUNin toimintasuunnitelman seuranta

FUN Vaikuttaa

- Minna Abrahamsson-Sipponen kertoi Suomalaisen avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020-2025 –dokumentin tilanteesta. Avoimen tutkimuksen kansallinen ohjausryhmä hyväksyi julistuksen kokouksessaan 10.12.2019. Yliopistojen toivomat korjaukset ovat tehty ja julistus on tarkoitus julkaista tammikuussa 2020. Allekirjoitus tapahtuu sähköisesti ja allekirjoituslinkki lähetetään yliopistojen kirjaamoihin.
- FinELibin ja Finnin strategiatyön tilanne. FinELibin ohjausryhmä on käsitellyt uutta visiota ja halunnut sinne pieniä muutoksia. Visio on nyt lausunnoilla ja FinELibin ohjausryhmä hyväksyy sen kokouksessaan tammikuussa 2020.

- Paperi/posteri kansainvälisessä konferenssissa. Työvaliokunta valmistelee abstraktia lähetettäväksi soveltuvaan konferenssiin.
- FUNin ja STKS:n yhteinen kannanotto: LIBER: Copyright [Librarians, Your Profession Needs You to Advocate for Libraries & Research!](#) OKM järjesti 5.12.2019 keskustelutilaisuuden käyttäjien ja ei-kaupallisten toimijoiden asemasta. Yhteistä kannanottoa aletaan kirjoittaa yhdessä STKS:n kanssa tämän tilaisuuden jälkeen.
- NordRIS-projektin tilanne. Memorandum ei ole vielä valmistunut. Eurooppalaiselle ratkaisulle on tehty rahoitushakemus CEF Telecom Public Open Data –hakuun.

FUN Kokeilee

- FUNin ja NUASin yhteiskokous ja yhteinen työpaja 5.9.2019, aiheena vaikuttavuus. Susanna Parikan kirjoittama blogiteksti yhteiskokouksesta [ruotsiksi](#) ja [englanniksi](#) julkaistiin FUNin verkkosivuilla 2.12.2019.
- Anne Lehto kertoi FUNin ja FUCION työryhmän kokouksessa 29.11.2019 sovituista yhteistyösuunnitelmista. Esitys [FUNin intrassa](#). FUN-FUCIO webinaari, jonka teemana on digivisio, järjestetään 23.1.2020. 19.5.2020 järjestetään FUN-FUCIO seminaari pääkaupunkiseudulla.

FUN Näkyy

- Anne Lehto osallistui Kirjastoverkkopäivillä paneelikeskusteluun *Kirjastojen matka vuodesta 2020 vuoteen 2030*.

7. Julkaisujen avoimen saatavuuden edistäminen: yhteinen sidosryhmäkeskustelu

Yhteisessä keskustelussa FUNin jäsenten kanssa olivat mukana johtaja Jyrki Hakapää Suomen Akatemiasta, va. toiminnanjohtaja Eeva Nyrövaara Unifista sekä palvelupäällikkö Arja Tuuliniemi Kansalliskirjaston FinELib-toimistosta. Kuultiin SA:n, Unifin ja FinELib-toimiston ajankohtaiset kuulumiset. Arja Tuuliniemen esitys löytyy [FUNin intrasta](#).

Keskustelun teemoja olivat mm. julkaisujen avoimen saatavuuden edistäminen eri toimijoiden näkökulmasta, Plan S:n mukainen julkaiseminen, kustantajien uudet avoimen julkaisemisen mallit (esim. ns. [mirror journals](#)) ja APC-maksujen seuranta yliopistoissa.

Lisäksi käsiteltiin loppusyksystä esiin noussutta Ruotsin tutkimusrahoittajien osallistumista avoimen julkaisemisen kuluihin (Bibsam Springersopimus) ja pohdittiin sitä, voisiko vastaava malli toimia myös Suomessa.

Lounas klo. 12-13

8. Uuden jäsenen esittäytyminen

LUT-tiedekirjaston uusi kirjastonjohtaja ja FUNin jäsen Miia Willman esittäytyi.

9. Kansalliskirjaston uuden ylikirjastonhoitajan tapaaminen

Cecilia af Forselles esittäytyi ja kertoi, miten hän on käynnistänyt työnsä Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitajana. Hän painotti talouden ja strategiatyön merkitystä toiminnan kehittämisessä. Kansalliskirjaston uusi strategia hyväksyttiin Kansalliskirjaston johtokunnan kokouksessa 10.12.2019. Koska Kansalliskirjaston strategia julkaistaan vasta maaliskuussa 2020, Cecilia af Forselles esitteli ainoastaan uuden strategian yleiset pääpiirteet. Anne Lehto kertoi lyhyesti FUNin strategiasta ja keskusteltiin yhteistyön kehittämisestä mm. siitä, miten Kansalliskirjasto palvelee tutkimusta (esim. Tutkain-hanke), tilastoinnin tulevaisuudesta ja siitä, että sekä Kansalliskirjaston että FUNin jatkuva tehtävä on kirjastojen vaikuttavuuden osoittaminen.

10. Ajankohtaiskatsaus

- Katsaus kirjastojärjestelmähankkeisiin. Ari Muhonen (Koha), Kimmo Tuominen (Lumikko) ja Matti Raatikainen (Aalto) kertoivat kirjastojärjestelmähankkeiden ajankohtaisesta tilanteesta.

Koha: Käyttöönottoprojekti on saatu päätökseen ja Koha on nyt tuotantovaiheessa.

Tuotantovaiheessa toimii ohjausryhmän lisäksi pääkäyttäjä- ja asiantuntijaryhmät.

Yhteenliittymällä on kustannustenjakotyöryhmä ja vuoden 2020 kustannuksista on sovittu.

Lumikko: Ensimmäisen aallon Alma-kirjastojärjestelmien käyttöönotto on edennyt aikataulussa ja tuotantoon siirrytään 23.12.2019. Toisen aallon kirjastot julkaisevat järjestelmänsä ensi kesänä. Osa Lumikko-kirjastoista ottaa Finnan asiakaskäyttöliittymänä käyttöön, toiset ovat valinneet Primon. Toisen aallon kirjastot käyttävät vuonna 2020 vielä

Voyageria Alman käyttöönottoon asti ja tämän vuoksi CSC:n kanssa on tehty sopimus palvelinylläpidosta.

Aalto: Aalto-yliopistossa kirjastojärjestelmähankinnassa on käytetty neuvottelumenettelyä. Tarjousaika on nyt päättynyt ja ensi vuoden puolella käydään sopimusneuvotteluja. Aallossa on Voyager käytössä vielä toistaiseksi.

- Yhteistyösihteeri kertoi kirjallisuuden välityspalveluiden yhteiskilpailutuksen ajankohtaisesta tilanteesta.

Tritonian hallintopalveluiden ja viestinnän esimies Anne Koiranen on koordinoanut välityspalveluiden yhteiskilpailutuksia. Kilpailutuksia hoitaa PTCServicen konsultti. Kotimaisen kirjallisuuden kilpailutuksessa ovat mukana Lapin korkeakoulukirjasto, LUT-tiedekirjasto, Oulun yliopiston kirjasto ja Tritonia. Kotimaisen kilpailutuksen tarjousaika päättyy 16.12.2019. Vieraskielisen kirjallisuuden kilpailutuksessa ovat mukana Svenska handelshögskolans bibliotek, Lapin korkeakoulukirjasto, LUT-tiedekirjasto, Oulun yliopiston kirjasto ja Tritonia. Vieraskielisen kilpailutuksen tarjousaika päättyy 20.1.2020.

- Opinnäytteet ja julkisuuslaki. Matti Raatikainen esitteli työryhmän ehdotuksen yhteisestä toimintatavasta. Työryhmän esitys löytyy [FUNin intrasta](#). Ehdotus odottaa vielä juristin viimeistä tarkistusta. FUN toivoi, että asiakkaalle opinnäytteen mukana lähetettävää viestiä selkeytettäisiin entisestään.

11. Työvaliokunnan kokoonpano

Pia Södergårdin toinen kausi (2018-2019) työvaliokunnassa päättyy. Yhteistyösihteeri on työvaliokunnan toimeksiannosta tiedustellut FUNin jäseniltä kiinnostuksesta työvaliokunnan jäsenyyteen. Määräaikaan mennessä ilmoittautui Ari Muhonen. Työvaliokunta esitti, että Ari Muhonen valitaan työvaliokunnan jäseneksi kaudelle 2020-2021. Ari Muhonen valittiin työvaliokunnan jäseneksi kaudelle 2020-2021.

12. Toimintakertomusluonnos

Anne Lehto esittelee vuoden 2019 toimintakertomusluonnoksen (liite 1). Keskusteltiin toimintakertomusluonnoksesta ja sovittiin, että puheenjohtaja ja sihteeri valmistelevat esityksen vuoden 2020 ensimmäiseen kokoukseen hyväksyttäväksi.

13. Vuoden 2020 kokoukset

Sovittiin FUNin kokousajat ja -paikat vuodelle 2020.

1/2020: Tiistai 4.2.2020 LUT-yliopisto, Lahti

2/2020: Maanantai 18.5.2020 Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki

3/2020: Torstai 10.9.2020 Helsingin yliopisto, Helsinki

4/2020: Torstai 10.12.2020 Åbo Akademi, Turku

14. Puheenjohtajan palkkio

Varapuheenjohtaja Minna Abrahamsson-Sipponen esitteli ehdotuksen puheenjohtajan palkkiosta. FUNin sääntöihin on kirjattu maininta puheenjohtajan palkkiosta. Sääntöjen mukaisesti työvaliokunta ilman puheenjohtajaa käsitteli asiaa kokouksessaan 18.11.2019.

Puheenjohtaja ei halua ottaa vastaan palkkiota. Työvaliokunta ilman puheenjohtajaa ehdotti FUNille, että palkkion maksamisen sijaan puheenjohtajan osallistumismaksu johonkin relevanttiin kv-seminaariin vuonna 2020 maksettaisiin FUNin budjetista. FUN hyväksyi työvaliokunnan ehdotuksen.

15. Ilmoitusasiat

- FUN on saanut pyynnön esittää Finnan konsortior ryhmään jäsenen ja varajäsenen kaudelle 2020-2021 (liite 2). Työvaliokunta on esittänyt Finnan konsortior ryhmän jäseneksi Tiina Jounion (Oulun yliopiston kirjasto) ja varajäseneksi Hannu Markkasen (Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskus) kaudelle 2020-2021.
- Kansallisten kuvailuryhmien kokoonpano kaudelle 2020-2021. Kansalliskirjasto on toimittanut esityksen edustajista FUNille hyväksyttäväksi (liite 3). Työvaliokunta hyväksyi esityksen sähköpostikokouksessaan 11.12.2019.
- FUN on saanut pyynnön nimetä edustaja FinELibin uuteen kustannustenjakotyöryhmään (liite 4). Työvaliokunta nimesi Ulla Nygrénin FUNin edustajaksi sähköpostikokouksessaan 11.12.2019. Lisäksi tueksi perustettiin FUNin taustatyöryhmä, jonka jäsenet ovat Susanna Parikka (puheenjohtaja ja työvaliokunnan edustaja), Tua Hindersson-Söderholm, Marja Hirn (Helsingin yliopisto) ja Irene Ylönen (Jyväskylän yliopisto).

- TUHA-koordinaatioryhmä: esitys yhdistämisestä Finn-ARMAn kanssa vuoden 2020 alusta.
- FUN kommentoi Suomalaisen avoimen tutkimuksen julistuksen luonnosta, 14.10.2019 (liitteet 5 ja 6).
- [Kirjastoverkkopäivät](#) järjestettiin 23.–24.10.2019 Helsingissä.
- Hyvään tulevaisuuteen hyvässä seurassa. STKS:n 90-vuotisjuhlaseminaari järjestettiin 15.11.2019 Aalto-yliopistossa.
- [Avoimen tieteen syyspäivät](#) 25.–26.11.2019 Hankenilla Helsingissä.
- FUN sai kutsun saavutettavia kirjastopalveluita koskevaan työpajaan 10.12.2019. Tilaisuuteen osallistui Anja Lehtokari Aalto-yliopiston oppimispalveluista. Matti Raatikainen kertoi, että työpajassa käsiteltiin Näkövammaisten kirjastoa koskevan lain uudistamista.
- Implementing Open Access - Seminar for university rectors, vice rectors and library directors järjestetään 9.1.2020 Helsingissä. Tilaisuuteen kutsutaan myös yliopistokirjastojen johtajat, jotka voivat estyneenä ollessaan lähettää sijaisen. Jarmo Saarti pitää tilaisuudessa esityksen otsikolla *Avoimen julkaisemisen vaikutukset yliopistokirjastojen toimintaan* ja Minna Abrahamsson-Sipponen osallistuu paneelikeskusteluun. Ilmoittautuminen 6.1.2020 mennessä.

16. Muut asiat

17. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.17.

Liitteet

Liite 1 Toimintakertomusluonnos 2019

Liite 2 Nimeämispyyntö Finnin konsortior ryhmän jäseneksi ja varajäseneksi kaudelle 2020-2021

Liite 3 Esitys FUNin edustajista kansallisissa kuvailuryhmissä

Liite 4 Nimeämispyyntö FinELibin kustannustenjakotyöryhmään

Liite 5 Suomalaisen avoimen tutkimuksen julistuksen 2020-2025 luonnos

Liite 6 FUN kommentit Suomalaisen avoimen tutkimuksen julistuksen luonnokseen 14.10.2019